

ФЕДОРОВ Михайло Михайлович (20. 08(01. 09). 1867, м. Катеринодар, нині Краснодар, РФ — 29. 03. 1945, Київ) — фахівець у галузі гірничої механіки. Академік АН УРСР (1929). Заслужений діяч науки РРФСР (1932). Закінчив Санкт-Петербурзький гірничий інститут (1895), Вищу школу електрики в Парижі (1903). Від 1895 працював на шахтах Донбасу та Криворіжжя; 1905—06 — у Санкт-Петербурзькому, 1906—19 — у Катеринославському (нині Дніпро) гірничих інститутах; 1915—19 — професор кафедри гірничозаводської механіки; 1919—24 — професор кафедри вищої математики, 1920—23 — проректор, 1921 — ректор, 1922 — декан факультету соціального виховання Кам'янець-Подільського ІНО (нині Хмельницька обл.); 1923—24 — професор кафедри сільськогосподарської механіки Кам'янець-Подільського сільськогосподарського інституту; 1924—32 — професор кафедри гірничої механіки Московського гірничого інституту; 1929—34 — голова Кафедри гірничої

механіки АН УРСР; 1934—39 — директор, від 1939 — завідувач сектору машинобудування, науковий консультант Інституту гірничої механіки АН УРСР (обидва — Київ). Наукові дослідження присвячені питанням динаміки рудникового підйомного устаткування, рудникової вентиляції, розрахунку рудникових турбомашин. Розробив загальну теорію турбомашин і рудникових підйомних машин; уперше отримав основне динамічне рівняння підйомної установки з постійним радіусом навівання; у галузі відцентрових вентиляторів запропонував спосіб обчислення найвигіднішого діаметра колеса; запропонував новий метод ступінчастого трубопроводу з ланок зі змінною товщиною стінки для водовідливу з глибоких шахт, основні провідні принципи щодо розрахунку трубопроводу стисненого повітря.

Основні праці

Очерк состояния электрических сооружений на Уральских заводах и рудниках в 1906 году. С.-Петербург, 1910; Теория и расчет гармонического рудничного подъема. Екатеринослав, 1914; Теория рудничного подъема с барабанами постоянного радиуса навивки. Екатеринослав, 1916; Методология динамической теории расчета подъемного каната вертикальных шахт // Зап. Ин-та горной механики АН УССР. 1936; Избранные труды. К., 1957. Т. 1; 1960. Т. 2.

Рекомендована література

1. Савін Г. М. Михайло Михайлович Федоров // Вісті АН УРСР. 1944. № 1—2
2. Федорова З. М. Михаил Михайлович Федоров. Д., 1967
3. Завальнюк О. М. Хведорів (Федоров) Михайло Михайлович — ректор Кам'янець-Подільського інституту народної освіти. Кам'янець-Подільський, 2008.

М. П. Чабан, А. М. Коваль

Бібліографічний опис:

Федоров Михайло Михайлович / М. П. Чабан, А. М. Коваль // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2026. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-893905>

2001–2026 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).